

Handhavingsstrategie openbare ruimte

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Opdracht	3
1.3 Aanpak	4
1.4 Leeswijzer	4
2. Kaders	5
2.1 Landelijke kaders	5
2.2 Lokale kaders	7
3. Huidige situatie handhaving	7
3.1 Team handhaving	7
3.2 Huidige werkwijze handhavingsteam	8
4. Visie en prioriteiten	8
4.1 Visie	8
4.2 Prioriteiten	8
5. Strategie	10
5.1 Integraal werken en taakaccenten	10
5.2 Zichtbaarheid	11
5.3 Informatievoorziening	11
5.4 Informatiegestuurd handhaven	12
5.5 Samenwerking met ketenpartners	12
5.6 Gebiedsgericht werken	12
5.7 Handhavingsthema's versus capaciteit	13
6. Afsluiting	13

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

1Stroom is de ambtelijke organisatie die werkt voor de gemeenten Duiven en Westervoort. De organisatie bestaat uit 10 afdelingen, waarbij het toezicht op de openbare ruimte is belegd bij de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Binnen die afdeling zijn buitengewoon opsporingsambtenaren werkzaam die invulling aan dat toezicht geven.

Deze strategie beperkt zich tot het toezicht houden en handhaven in de openbare ruimte om zo bij te dragen aan veiligheid en leefbaarheid. De openbare ruimte is een ruimte die voor iedereen toegankelijk is. De meeste openbare ruimtes bevinden zich in de 'open lucht' zoals straten, parken, natuurgebieden, pleinen en winkelcentra. Toezicht en handhaving in de openbare ruimte is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente en politie. De politie is primair aan zet waar het gaat om het handhaven van de openbare orde en veiligheid. De gemeentelijke handhavers kunnen ingrijpen waar de leefbaarheid wordt aangetast door overtredingen die overlast veroorzaken en tot veelvoorkomende ergernissen leiden. Het gaat dan bijvoorbeeld om zwerfvuil, (jongeren)overlast, hondenpoep, parkeerovertredingen etc. Maar ook het toezicht op de naleving van de Algemene plaatselijke verordeningen (APV), evenementenvergunningen en de Alcoholwet valt binnen hun takenpakket.

1Stroom heeft het afgelopen jaar geïnvesteerd in de ontwikkeling van dit handhavingsteam. Zo is er formatie toegevoegd aan het team, maakt het team gebruik van bodycams, volgen medewerkers trainingen in het kader van geweldsbeheersing (RTGB)/permanente her- en bijscholing en zijn zij uitgerust met handboeien. Daarnaast is er een intern ontwikkelplan opgesteld om deze ontwikkeling verder door te zetten. In dit traject is o.a. ingezet op in- en externe samenwerking, is er nu rooster dat past bij de leefbaarheidsvraagstukken die spelen in de gemeenten en is er gewerkt aan gebiedsgericht en informatiegestuurd werken. Als vervolg op dit ontwikkelplan is aan Adviesbureau voor Veiligheid en Handhaving (AVH) gevraagd een handhavingsstrategie op te stellen en een daaruit voortvloeiend handhavingsuitvoeringsplan (HUP) voor 2022. Met vaststelling van deze twee documenten door de colleges van beide gemeenten krijgen strategie en uitvoering borging binnen het beleidsproces in de organisatie en heeft het team concrete handvatten om de uitvoering vorm te geven.

1.2 Opdracht

Binnen 1Stroom is behoefte aan het formuleren van één duidelijke handhavingsstrategie die in de gemeenten Duiven en Westervoort geldt voor het toezicht op de openbare ruimte. Deze strategie dient vervolgens als basis voor de verdere uitvoering van de handhavingstaken op dit taakveld, die vastgelegd gaat worden in het Handhavingsuitvoeringsplan (HUP, separaat document). De handhavingsstrategie wordt o.a. bepaald op basis van een aantal beleidsuitgangspunten (kaders), zoals het Integraal Veiligheidsplan 2020- 2022, het Omgevingsbeleidsplan en het VTH Beleidsplan 1Stroom.

Door duidelijk te maken waarom, waarop en hoe gehandhaafd wordt, kunnen de handhavers hun werk gericht en eenduidiger uitvoeren. Met een handhavingsstrategie

worden de bestuurlijke handhavingsprioriteiten in kaart gebracht en worden uitgangspunten benoemd die bijdragen aan het verder ontwikkelen van het team. De handhavingsstrategie wordt voor onbepaalde tijd vastgesteld en kan bijvoorbeeld worden bijgesteld op basis van toekomstige ontwikkelingen of wanneer landelijke of lokale kaders wijzigen.

Door aansluitend op deze handhavingsstrategie een handhavingsuitvoeringsplan (HUP) op te stellen worden beleid en uitvoering aan elkaar gekoppeld.

1.3 Aanpak

Om te komen tot de handhavingsstrategie is er een analyse gemaakt van de beschikbare (beleids)documenten op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Daarnaast zijn er interviews afgenomen en is er een teamsessie georganiseerd. Op deze manier zijn we gekomen tot een breed gedragen handhavingsstrategie voor 1Stroom en de gemeenten Duiven en Westervoort.

Interviews

Om input op te halen voor de handhavingsstrategie én om draagvlak te creëren voor het document zijn interviews afgenomen. De burgemeesters van beide gemeenten, de afdelingsmanager VTH, beleidsmedewerkers Openbare Orde en Veiligheid, beleidsmedewerker VTH, adviseur handhaving en de handhavers zijn geïnterviewd en hebben waardevolle inzichten gegeven die bijdragen aan de vorming van de handhavingsstrategie. Daarnaast is de politie betrokken om op die manier een breed gedragen stuk op te kunnen leveren. De politie is immers een belangrijke samenwerkingspartner in de daadwerkelijke uitvoering van de strategie.

Beleidsstukken

Verder zijn er bestaande beleidsstukken geanalyseerd, namelijk:

- ▼ Integraal Veiligheidsplan Duiven 2020-2022
- ▼ Integraal Veiligheidsplan Westervoort 2020-2022
- ▼ Jaarverslag toezicht fysieke handhaving Duiven 2018-2019
- ▼ Jaarverslag toezicht fysieke handhaving Westervoort 2018-2019
- ▼ Jaarverslag VTH 2020 en Jaarverslag VTH 2021
- ▼ Integrale veiligheidsnota 2014-2017

1.4 Leeswijzer

Na het bestuderen van alle beschikbare informatie wordt er in hoofdstuk 2 ingegaan op de kaders die van invloed zijn op de uitvoering van de handhavingstaken. Hier worden tevens trends op veiligheidsgebied besproken; zowel landelijke kaders als lokale kaders. Daarna wordt in hoofdstuk 3 de huidige situatie van het handhavingsteam in kaart gebracht waarin ook een beschrijving van de samenstelling van het handhavingsteam wordt gegeven. In hoofdstuk 4 wordt de visie met alle gerelateerde thema's in kaart gebracht en tot slot vloeit hieruit voort in hoofdstuk 5 de geadviseerde strategie.

2. Kaders

Voorliggende handhavingsstrategie is geen opzichzelfstaand document. Landelijk en lokaal beleid vormen de kaders voor de gemeentelijke strategie. Hieronder worden een aantal kaders beschreven die invloed hebben op de handhavingsstrategie.

2.1 Landelijke kaders

Wettelijke kaders

Artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering regelt wie er in algemene zin met de opsporing van strafbare feiten zijn belast. De aanwijzing van buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) is geregeld in artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering. In het besluit buitengewoon opsporingsambtenaar staan regels ter uitvoering van dat artikel over onder meer de bekwaamheid en betrouwbaarheid, de beëdiging, de instructie (onder andere legitimatiebewijs en zichtbaar insigne) en het toezicht op de boa door zowel politie als het Openbaar Ministerie. De landelijke Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar bevatten een verdere uitwerking over andere bevoegdheden, bekwaamheidseisen, toezicht op boa's, aanvraagprocedures en de indeling in 6 domeinen. De handhavers waarop deze handhavingsstrategie betrekking heeft, werken binnen Domein I Openbare ruimte.

De handhavers openbare ruimte hebben een breed takenpakket en uiteenlopende bevoegdheden. De bevoegdheden van de handhavers zijn vastgelegd in de lijst domein 1 openbare ruimte van de beleidsregels. Zij zijn bevoegd voor (onderdelen van) verschillen (lokale) wetten zoals het Wetboek van strafrecht, de APV's van Duiven en Westervoort, de Alcoholwet, Wet op de economische delicten, Wegenverkeerswet, de Wet milieubeheer, de Wet op de kansspelen en de Winkeltijdenwet.

Veiligheidsagenda

Eens per vier jaar worden de landelijke beleidsdoelstellingen vastgelegd als het gaat om veiligheid. De Veiligheidsagenda 2019-2022¹ bevat deze beleidsdoelstellingen die de Minister van Justitie en Veiligheid heeft vastgesteld. Hier staan veel grote thema's in waar met name de politie een rol heeft. De volgende thema's zijn hierin opgenomen:

- Ondernijning
- Mensenhandel
- Cybercriminaliteit
- Executie

Dit zijn grote onderwerpen waar handhavingsteams niet direct mee aan de slag kunnen. In de VNG-visie is hieronder beschreven wat de wensen zijn voor handhavingsteams de komende jaren.

VNG-visie

¹ Veiligheidsagenda 2019-2022. Ministerie van Justitie en Veiligheid. Opgesteld op 3-12-2018.

Gemeentelijke handhavers (boa's) spelen een steeds belangrijkere rol bij toezicht, handhaving en opsporing van bepaalde strafbare feiten in de openbare ruimte. Om hier zo verstandig mogelijk mee om te gaan, ontwikkelen de gemeenten en de VNG een Gezamenlijke Actieagenda Gemeentelijke Handhaving 2022-2024.

De ontwikkelingen en knelpunten in het systeem als het gaat om gemeentelijke handhavers vragen om focus en verandering. Er speelt al veel binnen handhavingsland. Zo zijn er een aantal thema's waar veel ontwikkelingen zichtbaar zijn/komen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het leefbaarheids criterium, de bewapening en uitrusting van de handhavers (AMvB) en de veilige werkomgeving. De Gezamenlijke Actieagenda Gemeentelijke Handhaving² is ontstaan vanuit gemeenten, de VNG en partners omdat er behoefte was aan een gezamenlijke visie op het gebied van handhaving en veiligheid. Deze Actieagenda is in ontwikkeling en wordt in de loop van 2022 definitief. Hieronder bespreken wij de voorlopige versie. In deze actieagenda staat de visie hoe de handhaving er in 2025 uit zou moeten zien. Het doel is een professioneler handhavings- en toezichtapparaat met duidelijke taken en goede samenwerking met partners. Een apparaat dat zich kan aanpassen tijdens maatschappelijke ontwikkelingen in de samenleving en waarin een duidelijke beroepsidentiteit naar voren komt.

De punten die in de actieagenda naar voren komen zijn:

1. Handhavers treden gezagsvol op.

Hierin is de wens dat handhavers zich ontwikkelen tot de veiligheidsmakelaars in de wijk. Zij zijn het gezicht van de gemeenten, de oren en ogen op straat voor alle ketenpartners. Hierin is het tevens van belang dat de handhaver een afgebakend takenpakket krijgt. Concrete acties zijn bijvoorbeeld dat er vanuit de VNG een werkgroep handhaving opgezet wordt en dat er een landelijk functieprofiel van de handhaver komt. Met partners is daarvoor nodig dat de taakafbakening van de handhavers wordt afgebakend met het leefbaarheids criterium. Ook pleit de VNG voor een algemene opsporingsbevoegdheid met een beperkte taakstelling om handhavers beter te laten aansluiten op het beleid en wet- en regelgeving.

2. Een gelijkwaardige samenwerking

Hierin is het streven dat handhavers een gelijkwaardige samenwerking hebben met ketenpartners en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen. Specifieke aandacht is er voor de rol- en taakverdeling tussen handhavers en politie. Wenselijk is dat zij gezamenlijke overleggen hebben en (gedeeltelijk) toegang tot elkaars informatie in systemen. Om hier concrete acties aan te verbinden is het bijvoorbeeld wenselijk dat er een jaarlijks een HUP wordt vastgesteld. Verder zou om de informatiepositie van de gemeente, toezichthouder en Justis te verbeteren een landelijke digitale tool voor de registratie beschikbaar moeten komen, zodat de juiste informatie op het juiste niveau voor de juiste partner beschikbaar en inzichtelijk is.

3. Werken in een veilige en integere omgeving

De veiligheid voor handhavers moet gewaarborgd zijn, zij moeten zich hiervan bewust zijn. De wens is dat zij steeds professioneler worden in het veilig en integer uitvoeren van hun taken. Hiervoor komt een handleiding veilige werkomgeving en een protocol voor het

² 'Gezamenlijke actieagenda gemeentelijke handhaving 2022- 2024'. Gemeentelijke handhaving als professie! VNG. (Voorlopige versie)

instellen van een klachtenregeling en het benoemen van vertrouwenspersonen. De AMvB bewapening en uitrusting is hierbij een onderwerp waar veel aandacht naar uit gaat.

4. Kwaliteit door opleiding en training

Door de uitbreiding van taken, middelen en bevoegdheden en voor de professionalisering moet ook geïnvesteerd worden in het optimaliseren van de opleiding en training van handhavers. Er moeten hiervoor minimale eisen komen voor opleiders van handhavers, een vooropleidingseis voor handhavers en permanente her- en bijscholing.

5. Handhavers werken informatiegestuurd

De wens is dat handhavers nog meer informatiegestuurd toezicht gaan houden. Door informatie en kennis te verzamelen, delen en analyseren kunnen beslissingen genomen worden over een effectieve aanpak van problemen. Hiervoor wordt een handreiking informatiegestuurd toezicht opgesteld door de VNG.

2.2 Lokale kaders

Integraal Veiligheidsplan Gemeenten Duiven en Westervoort

Het integraal Veiligheidsplan 2020-2022 benoemt de volgende prioriteiten:

- High impact crimes
- Kwetsbare/overlastgevende personen
- Ondernijning
- Verkeersveiligheid

Lokaal worden ook nog de volgende aandachtspunten benoemd:

- Veilige stationsomgeving
- Veilige evenementen
- Cybercrime

Bij een deel van bovenstaande onderwerpen heeft het handhavingsteam van 1Stroom een rol. Het integraal veiligheidsplan vraagt dan ook aandacht voor extra capaciteit.

3. Huidige situatie handhaving

Het team bevindt zich op dit moment in de activiteitengerichte ontwikkelfase. Dit houdt in dat het team vooral gericht is op het afhandelen van meldingen. Het team is bezig met een doorontwikkeling waarin proactief werken voorop staat. Dit doen zij door zich steeds meer bezig te houden met gebiedsgericht en informatiegestuurd werken.

3.1 Team handhaving

Het handhavingsteam bestaat momenteel uit 4 personen voor de integrale handhaving. Daarnaast is een beleidsmedewerker belast met de dagelijkse coördinatie van het team. De handhavers bepalen op dit moment voornamelijk zelf hun taken en prioriteiten. Veel capaciteit wordt ingezet voor het afhandelen van meldingen over de openbare ruimte.

3.2 Huidige werkwijze handhavingsteam

De handhavers werken 'integraal'; ze zijn breed inzetbaar voor alle taken binnen domein 1. Dit brede takenpakket gaat o.a. over de Alcoholwet, Wegenverkeerswet, Winkeltijdenwet en de APV. Elke handhaver wordt dus geacht aan alle thema's uit de domeinlijst uitvoering te kunnen geven, van het benaderen van jeugdgroepen tot controles in het kader van de Alcoholwet. Ook zijn de handhavers verantwoordelijk voor eigen gebied; er wordt met taakaccenten en gebiedsgericht gewerkt. Het handhavingsteam heeft ook geïnvesteerd in opleidingen, zoals permanente her- en bijscholing en RTGB. Wanneer het voor het taakaccent nodig is, is het voor de handhaver mogelijk om een extra opleiding of training te volgen, bijvoorbeeld voor de Alcoholwet- of jeugdboa.

Het dagelijkse werk van de handhavers is deels reactief, deels planmatig ingericht. Vooral tijdens de komst van COVID-19 werd er meer reactief gehandhaafd. Handhavers zijn het grootste gedeelte van hun tijd bezig met het afhandelen van meldingen van inwoners over de openbare ruimte en surveillance. Ook administratieve werkzaamheden en overleg vragen veel tijd. In de periode van 2020 tot maart 2022 is heel veel tijd gaan zitten in het handhaven van de coronamaatregelen. Door het recente opheffen van de laatste maatregelen verdwijnt deze weerslag op het team en ontstaat er ruimte om een meer planmatige en pro-actieve invulling aan de activiteiten te gaan geven.

4. Visie en prioriteiten

4.1 Visie

Werkorganisatie 1Stroom heeft in nauwe samenspraak met de colleges van de gemeenten Duiven en Westervoort de ambitie om één team van integrale handhavers in te zetten in de openbare ruimte waarbij er informatiegestuurd wordt gewerkt. Dit team van integrale handhavers moet zorgdragen voor een leefbare en veilige omgeving. Dit doen zij door zichtbaar en aanwezig te zijn in de wijken en zich toegankelijk op te stellen naar bewoners en bezoekers.

Om deze ambitie na te streven is het belangrijk om de taakuitvoering van de handhavers in het kader van toezicht en handhaving verder te professionaliseren. De functie van de handhaver is in de afgelopen jaren enorm ontwikkeld tot een professionele handhaver en deze ontwikkeling zal zich de komende jaren voortzetten. Hierdoor wordt er steeds meer verwacht van handhavers. De werkorganisatie 1Stroom investeert daarom in een verdere samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen, externe partners zoals de politie en het handhavingsteam.

4.2 Prioriteiten

De onderstaande thema's hebben een hoge prioriteit gelet op de beleidsstukken en interviews. Noot: de verdere uitwerking van deze thema's worden in deze handhavingsstrategie buiten beschouwing gelaten. De uitwerking komt terug in het handhavingsuitvoeringsplan (HUP).

Afval

Wat betreft de openbare ruimte is het doel om het aanzicht, de uitstraling van de gemeente te verbeteren en hiermee de leefbaarheid vergroten. Afval is hierin nog een aandachtspunt. Zo zijn er veel plaatsingen en dumpingen naast de containers. Handhavers treden op bij heterdaad en als achteraf de dader vastgesteld kan worden door onderzoek.

Horeca

Plekken waar alcohol geschonken of verkocht wordt, worden gecontroleerd door specifiek opgeleide en aangewezen toezichthouders voor de Alcoholwet. Denk hierbij aan de leeftijdscontroles en de vergunningen van onder andere horeca, supermarkten, slijterijen en sportverenigingen. Deze werkzaamheden hebben tijdelijk stilgelegen door Covid-19 maar er is wens om dit weer op te pakken.

Jeugdproblematiek

Het wordt steeds duidelijker dat de oorzaak van jeugdoverlast te herleiden is naar sociale problematiek achter de voordeur. Daarom is een betere samenwerking tussen zorg en veiligheid cruciaal. De gemeenten pakken de jeugdproblematiek intensiever aan, begeleiden kwetsbare groepen beter om te voorkomen dat deze gebruikt worden voor ondermijnende activiteiten en zorgen ervoor dat individuen de zorg krijgen die nodig is.

Tevens is er in de gemeenten Duiven en Westervoort sprake van overlast door jeugdgroepen. Denk aan het rijden met scooters waar dit niet is toegestaan, alcohol drinken en vernielingen. Deze problematiek speelt met name in de zomermaanden. De handhavers treden op bij jeugdoverlast en schakelen met partners zoals jongerenwerk en politie.

Ondermijning

Door ondermijning raakt de samenleving verzwakt en kwetsbaar voor criminele activiteiten. De gemeente wil ondermijning verder terugdringen door maatregelen te nemen die zich richten op de situaties en gelegenheidsstructuren die de georganiseerde criminaliteit faciliteren en soms zelfs aanmoedigen. Door het verzamelen van informatie en analyseren van gebeurtenissen, signalen en trends op wijk, buurt- en straatniveau maken we efficiënte en effectieve keuzes om ondermijning tegen te gaan. Er is extra aandacht voor de bedrijventerreinen. De handhavers hebben een cruciale rol in het herkennen van signalen van ondermijning, zijn oren en ogen op straat en nemen deel aan integrale acties. Ook nemen zij deel aan trainingen.

Parkeeroverlast

Parkeren is een aandachtspunt in beide gemeenten. Zo zijn er zowel in Duiven als in Westervoort blauwe zones waar controles plaatsvinden. Ook parkeren in de wijken is een aandachtspunt; dit wordt meegenomen in het gebiedsgericht werken. Verkeer rondom scholen zorgt ook voor onveilige situaties. Speciale acties op de momenten dat de overlast speelt, moeten zorgen voor bewustwording bij de (mogelijke) overtreder. Na een periode waarin informeren, waarschuwen en bewustwording centraal staan, treden de handhavers verbaliserend op.

Verontreiniging door honden

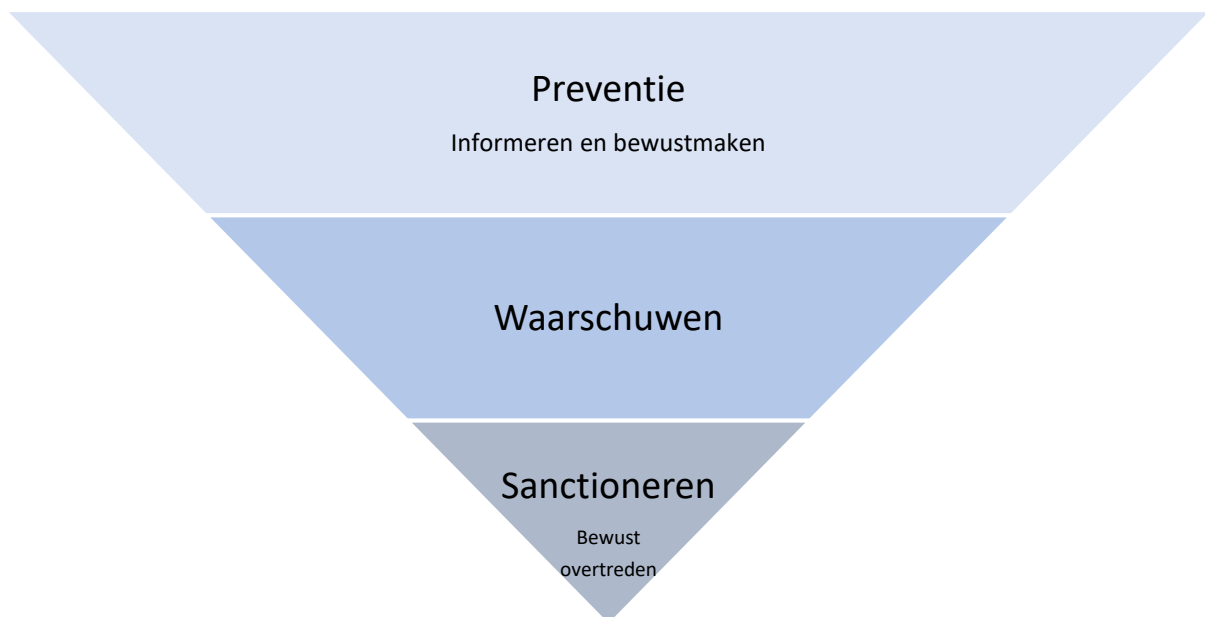
Beide gemeenten hebben veel hondenbezitters. Helaas zorgt het loslopen en de ontlasting van honden vaak voor overlast. Heterdaad bij verontreiniging door honden komt zeer

beperkt voor. Vandaar dat er op dit thema bij heterdaad direct handhavend wordt opgetreden.

5. Strategie

In dit hoofdstuk gaan we in op de handhavingsstrategie voor 1Stroom. Op hoofdlijnen komt het erop neer dat het goede gesprek ten alle tijden voorop staat. Samen met inwoners en ondernemers proberen handhavers een overtreding op te heffen. Zeker als het om een onbewuste gedraging of overtreding gaat. Het informeren van inwoners en ondernemers in de gemeenten is dan ook de eerste stap. Verreweg de meeste situaties kunnen op deze manier opgelost worden. Na een gesprek kan er een waarschuwing nodig zijn. Zeker als iemand bewust een overtreding begaat. Als waarschuwen ook niet werkt kan de handhaver ervoor kiezen om sanctionerend op te treden. Welke strategie een handhaver kiest heeft ook te maken met de soort overtreding. Het handhavingsuitvoeringsplan gaat hier verder op in.

De gemeenten Duiven en Westervoort zijn duidelijk naar inwoners en ondernemers over wat wel en niet is toegestaan. Bij geconstateerde overtredingen handelen handhavers consequent en voorspelbaar. Vergelijkbare situaties handelt de gemeente (in principe) op vergelijkbare wijze af. Hiermee worden willekeur en rechtsongelijkheid voorkomen. Handhavers hebben altijd een discretionaire bevoegdheid en kunnen optreden zoals zij passend achten in de situatie. Het hierboven beschreven proces is samengevat in de volgende figuur.

De strategie is onderverdeeld in een aantal uitgangspunten die naar onze mening bijdragen aan het door ontwikkelen van het handhavingsteam. Deze uitgangspunten worden hieronder toegelicht.

5.1 Integraal werken en taakaccenten

Zoals beschreven in paragraaf 3.2 werken de handhavers integraal. Van een 'integrale handhaver' wordt verwacht dat hij/zij in staat is om op de vele taken uit de domeinlijst

(domein I) te acteren. Zo zijn ze breed inzetbaar en kan iedereen voor elke taak ingezet worden. Bijkomend voordeel is dat het ook eenvoudiger is om roosters rond te krijgen. Het integraal werken onderschrijven wij dan ook volledig. Bij sommige onderwerpen is het echter wenselijk om wat meer de diepte in te gaan qua kennis en kunde. Bijvoorbeeld op het gebied van ondermijning of jeugd aanpak of specifieke onderwerpen zoals horeca, vuurwerkoverlast/jaarwisseling of evenementen. Dit zijn taakgebieden waar soms verdieping of specialisatie nodig is om meer te kunnen bereiken. Dit zijn ook taakgebieden waar handhavers veel samenwerken met ketenpartners, vaak in vaste overlegstructuren. Belangrijk hierbij is om goede afspraken te maken, zodat iedereen dezelfde verwachting heeft bij het hebben van een taakaccent, bijvoorbeeld dat je je team een terugkoppeling geeft als er relevante ontwikkelingen zijn binnen jouw taakaccent. Binnen het team zijn momenteel al een aantal taakaccenten belegd. Het is aan te bevelen om doorlopend te blijven monitoren of de verdeling nog passend is bij de behoefte en bij de beschikbare capaciteit.

5.2 Zichtbaarheid

In de gewenste situatie zijn handhavers goed zichtbaar en herkenbaar aanwezig in de wijken van Duiven en Westervoort, zodat zij eenvoudig aanspreekbaar zijn voor de inwoners en ondernemers. De veiligheidsbeleving van de inwoners en ondernemers wordt hiermee vergroot. De handhavers gaan niet alleen op meldingen af, maar zijn zichtbaar (preventief) aanwezig in de wijken. Naast aanspreekbaar zijn, stellen de handhavers zich ook dienstverlenend op. Handhavers zijn er niet alleen maar om bonnen te schrijven, maar hebben goed door wat er nodig is in een situatie en handelen hiernaar; constructief en in dialoog met de inwoners en ondernemers. Taakaccenten zoals hierboven beschreven dragen ook bij aan zichtbaarheid richting de ketenpartners met een vast aanspreekpunt voor een specifiek onderwerp of gebied.

5.3 Informatievoorziening

Handhavers zijn de ogen en oren van de gemeente. Zij komen daadwerkelijk op straat en weten goed wat er speelt in de wijken van beide gemeenten. Bevindingen leggen zij vast in een registratiesysteem (CityControl). Andere afdelingen, zoals het team Openbare Orde en Veiligheid van de afdeling advies of het management komen niet zelf op straat en zijn afhankelijk van de waardevolle 'straat informatie' vanuit het handhavingsteam.

Het is belangrijk om te blijven investeren in het goed vastleggen en delen van informatie. Dit vraagt ook van andere afdelingen dat zij goed aangeven wat zij nodig hebben van handhaving, dus aan welke inzet en informatie zij behoefte hebben. Daarnaast is het belangrijk dat zij ook een terugkoppeling geven aan de handhaver, van wat zij met de informatie gedaan hebben en wat hiermee bereikt is. Dit geeft de handhaver motivatie om zijn verslaglegging goed te blijven uitvoeren. Andersom heeft het handhavingsteam ook behoefte aan informatie vanuit het team Openbare Orde en Veiligheid of andere afdelingen. Kortom, de samenwerking en het gesprek met elkaar blijft van groot belang, ook op het gebied van informatie-uitwisseling.

5.4 Informatiegestuurd handhaven

Op dit moment is het dagelijks werk van de handhavers deels reactief ingericht, oftewel het reageren op meldingen en signalen vanuit inwoners en van ketenpartners. Natuurlijk blijft het belangrijk om op meldingen te reageren, maar nog beter is het om meldingen te voorkomen door preventief in te zetten op hotspots of hottimes. Op het juiste moment, op de juiste plek aanwezig zijn.

Door een verbeterslag te realiseren in het structureel en hoogwaardig vastleggen van informatie ontstaat er steeds meer en beter inzicht in de veiligheid en leefbaarheid. Je bouwt immers steeds meer dossier op. Als al deze gegevens aandachtig geanalyseerd worden, kunnen patronen en trends herkend worden, die gebruikt kunnen worden in de manier van handhaven. Door goed te weten wat er speelt, kunnen betere beslissingen genomen worden en kan de inzet van handhaving nog meer preventief worden ingezet, in plaats van reactief. Dit vergt echter de nodige aanpassingen in de manier van informatie vastleggen en analyseren. De briefings krijgen hiermee ook een andere invulling waardoor de focus verschuift naar mogelijke gebeurtenissen in een bepaald gebied voor dat dagdeel.

5.5 Samenwerking met ketenpartners

De samenwerking met ketenpartners verloopt over het algemeen goed. Waar nog winst te behalen valt, is het vastleggen van afspraken met de partners. Bijvoorbeeld door in samenwerkingsovereenkomsten vast te leggen 'wie waarover gaat' en wie wat doet in welke situatie.

Het takenpakket van de handhaver verandert voortdurend, er wordt steeds meer verwacht van de handhaver. Daarnaast heeft de politie te kampen met capaciteitstekorten (landelijk, maar ook lokaal) waardoor de politie sommige werkzaamheden niet of beduidend minder oppakt en er naar het handhavingsteam wordt gekeken om die werkzaamheden over te nemen. Juist dan is het goed om met elkaar afspraken vast te leggen, zodat helder blijft wie waarvoor verantwoordelijk is.

De zichtbaarheid van de handhavers is eerder al benoemd. Het is ook van belang dat de handhaver zich stevig positioneert in samenwerkingsverbanden, zoals in kernteams en/of wijkteams. De gebiedshandhaver moet daarin een gelijkwaardige positie hebben aan een wijkagent of jongerenwerker. De samenwerking verloopt nu zeer respectvol en over het algemeen gelijkwaardig.

5.6 Gebiedsgericht werken

Door naast het werken met taakaccenten ook gebiedsgericht of wijkgericht te werken is er meer grip en zicht op wat er per gebied nodig is en kan er proactief gehandeld worden om de leefbaarheid in de gebieden te vergroten en te versterken. Hier kunnen gebiedshandhavers een grote rol in spelen als gezicht van de wijk. Het is dus positief dat de handhavers in gemeenten Duiven en Westervoort reeds eigen gebieden toegekend hebben gekregen. Op die manier leren ze het gebied steeds beter kennen, zodat ze de problematiek ook doelgerichter kunnen aanpakken. De handhaver is een vast aanspreekpunt in een wijk en werkt samen met andere partners zoals de wijkagent en de jongerenwerker.

5.7 Handhavingsthema's versus capaciteit

In het vorige hoofdstuk is een overzicht gegeven van de diverse handhavingsthema's. Het zijn er behoorlijk veel én het werk van de handhaver wordt steeds meer divers en complexer. Er wordt steeds meer verwacht van de handhaver. Ook maatschappelijk is de handhaver steeds meer in beeld en onderwerp van discussie, zeker ten tijde van de handhaving van de coronamaatregelen. De politie maakt een terugtrekkende beweging wegens gebrek aan capaciteit, waardoor er soms nóg meer op het bordje van de handhaver komt.

Het is al met al, in deze tijd waarin er steeds meer van een handhaver verwacht wordt, van groot belang om prioriteiten te stellen. Het is dan ook aan te bevelen om de thema's te verdelen o.b.v. prioriteit. Hierin moet een reële afweging gemaakt worden. Met de huidige capaciteit is het niet mogelijk om alle handhavingsthema's structureel prioriteit te geven. Dit vraagt om begrip van in- en externe partners maar ook van de bestuurders van beide gemeenten. Het handhavingsuitvoeringsplan (HUP) biedt hiervoor de ruimte om deze keuzes te beschrijven en te vertalen naar concrete acties. Het HUP zal een overzicht bevatten van taken en thema's met daaraan een prioritering gekoppeld zoals eerder beschreven.

6. Afsluiting

Door het analyseren van de beleidsdocumenten en het afnemen van de interviews is een goed beeld ontstaan van de werkwijze van het handhavingsteam van 1Stroom. Er is tot nu toe zichtbaar geïnvesteerd in het handhavingsteam.

De voorliggende handhavingsstrategie biedt handvatten om verder vooruit te kijken en de werkwijzen nog verder te kunnen doorontwikkelen. Deze doorontwikkeling is beschreven in een aantal strategische punten, namelijk integraal werken en taakaccenten, zichtbaarheid, informatievoorziening, informatiegestuurd handhaven, samenwerking met ketenpartners, gebiedsgericht werken en capaciteit.

Maar met een strategie alleen ben je er nog niet; dit zal uiteraard ook uitgevoerd moeten worden. De handhavingsstrategie biedt daarom de basis voor het nog uit te werken handhavingsuitvoeringsplan (HUP).

Met deze handhavingsstrategie en het daaruit voortvloeiende handhavingsuitvoeringsplan krijgen strategie en uitvoering borging binnen het beleidsproces en worden er concrete stappen gezet in de uitvoering. Op deze manier wordt invulling gegeven aan de verdere doorontwikkeling van het handhavingsteam.